

**Критерії оцінювання результатів навчання у 7
класі з курсу «Історія: Україна і світ»
за проектом Інтелект України**

Згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту» кінцевим очікуваним досягненням учня / учениці є володіння життєвими (ключовими) компетентностями. Під компетентностями розуміють здатність людини до певної діяльності, для якої потрібні відповідні знання, уміння, ставлення, а також досвід. Компетентнісний підхід до визначення очікуваних результатів навчання учнів / учениць передбачає формування в них здатності пізнавати минуле, заснованої на знаннях, ціннісних орієнтирах і досвіді, набутих під час навчання. Учні / учениці мають розвинути вміння:

- ✓ мислити історико-хронологічно, орієнтуватися в історичному часі, установлювати причиново-наслідкові зв'язки між подіями, явищами й процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляти змінність і неперервність суспільного життя;
- ✓ мислити геопросторово, орієнтуватися в соціально-історичному просторі, виявляти взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури й навколишнього природного середовища;
- ✓ мислити критично, працювати з різними джерелами інформації та формулювати історично обґрунтовані запитання;
- ✓ мислити системно, виявляти взаємозв'язок, взаємозалежність і взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох, розуміти множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляти їхні інтерпретації.

Оцінюючи навчальні досягнення учнів / учениць за 12-бальною шкалою в умовах компетентнісного навчання, учитель / учителька має врахувати, що диференціації підлягають насамперед практичні вміння учнів / учениць, котрі виявляються в різних видах діяльності (наприклад, реконструкція історичного факту, заповнення схем і таблиць, аналіз джерел, робота з контурною картою тощо). Знання доцільно розглядати як змістову складову цієї діяльності. Щодо ціннісних ставлень, то вони на уроках історії не оцінюються, тому що відображають суб'єктивні судження та почуття, викликані опрацьованою інформацією. У завданнях, що передбачають судження про факт чи діяльність історичної особи, оцінці підлягає насамперед аргументованість судження та вагомість наведених аргументів.

З урахуванням сказаного закладений у Загальних вимогах до оцінювання навчальних досягнень учнів зміст рівнів навчальних досягнень для курсу «Історія: Україна і світ» доцільно трактувати так:

- ✓ **на першому, початковому рівні** учень / учениця здатен / здатна лише на фрагментарне відтворення історичної інформації. Він / вона може пригадати окремі одиниці: дати, імена, терміни, короткі твердження (одне-два речення) і не виявляє передбачених програмою предметних умінь. Здатність пригадати те, що вивчалось, свідчить про намагання учня / учениці виконати завдання та потенційні можливості досягти кращого результату;
- ✓ **на другому, середньому рівні** учень / учениця здатен / здатна на цілісне відтворення історичної інформації. Розуміючи поверхові зв'язки між її одиницями, наприклад, між особою, діями, учиненими за її участі, часом і місцем цієї

діяльності, він / вона може «своїми словами» передати почуте, побачене, прочитане, доречно вживаючи історичну термінологію. Здатність осмислено використати джерельну інформацію свідчить про вдумливість і старанність учня / учениці, а також про наявність у нього / неї базових умінь: слухати, читати, писати, ставити запитання та давати відповіді, розповідати, описувати;

✓ **на третьому, достатньому рівні** учень / учениця здатен / здатна на перетворення, відбір, зіставлення наявної в навчальному тексті, текстових і візуальних джерелах історичної інформації. Він / вона володіє вміннями встановлювати глибинні, наприклад, причиново-наслідкові, мотиваційні зв'язки, може згрупувати однорідні та відібрати потрібні для повнішого розкриття теми події, виокремити системотворчі ознаки історичного явища / процесу, установити подібне й відмінне в однорідних фактах, дібрати аргументи й контраргументи до відомого судження, перевести сформатовану кимось інформацію в інший формат (наприклад, з вербальної в графічну й навпаки). Здатність учня / учениці оперувати джерельним матеріалом свідчить про систематичне цілеспрямоване навчання та про готовність до творчої діяльності;

✓ **на четвертому, високому рівні** учень / учениця здатний / здатна на власне (суб'єктивно нове) бачення історичного процесу. Аналізуючи та синтезуючи інформацію з різних джерел, як вторинних (підручник, науково-популярні та художні твори), так і первинних (речові пам'ятки, актові документи, спогади), він / вона розмірковує на задані теми, висловлює та обстоює власні судження щодо діяльності історичних осіб, значення історичних фактів, трактування подій їхніми дослідниками.

Здатність учня / учениці творити суб'єктивно нове пояснення історичних подій, учинків історичних постатей, суголосне до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, свідчить про досягнення мети загальної історичної освіти.

